

Nr 249.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag angående förlängd giltighet av gällande indelning i ortsgupper jämlikt lagen den 28 juni 1935 (nr 434) om folkpensionering; given Stockholms slott den 14 maj 1943.

Under åberopande av bilagda i statsrådet och lagrådet hållna protokoll vill Kungl. Maj:t härmed, jämlikt § 87 regeringsformen, föreslå riksdagen att antaga härvid fogat förslag till lag angående förlängd giltighet av gällande indelning i ortsgupper jämlikt lagen den 28 juni 1935 (nr 434) om folkpensionering.

GUSTAF.

Thorwald Bergquist.

Förslag

till

Lag

angående förlängd giltighet av gällande indelning i ortogrupper jämlikt lagen den 28 juni 1935 (nr 434) om folkpensionering.

Härigenom förordnas, att den för åren 1938—1943 gällande¹ indelningen i ortogrupper jämlikt lagen den 28 juni 1935 om folkpensionering skall äga förlängd giltighet till och med utgången av år 1944.

---

¹ Jfr SFS 1937: 163, 1940: 157 och 1941: 125

*Utdrag av protokollet över socialärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms
slott den 7 maj 1943.*

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden PEHSSON-BRAMSTORP, WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, ERIKSSON, BERGQUIST, BAGGE, ANDERSSON, DOMÖ, ROSANDER, GJÖRES, EWELÖF.

Efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet samt t. f. chefen för justitiedepartementet, statsrådet Bergquist, anmäler chefen för socialdepartementet, statsrådet Möller, *fråga om fortsatt giltighet av gällande indelning i ortsgupper för dyrortsgradering av folkpensioner* samt anför.

Genom lag den 23 april 1937 (nr 163) infördes i lagen den 28 juni 1935 (nr 434) om folkpensionering bestämmelser om dyrortsgradering av folkpensionerna. Enligt 6 § 2 mom. första stycket utgår jämte grundpension tilläggspension med olika belopp i tre skilda ortsgupper, betecknade med nummer 1, 2 och 3. Vidare stadgas i andra stycket, att indelningen i ortsgupper verkställas på sådant sätt, att ortsgrupp med högre nummer omfattar orter med större levnadskostnader än ortsgrupp med lägre nummer. Indelningen verkställas enligt de närmare föreskrifter Konungen meddelar av den myndighet, som har att verkställa indelning i ortsgupper enligt 48 § 1 mom. kommunalskattelagen den 28 september 1928 — d. v. s. socialstyrelsen — och gäller enligt huvudbestämmelsen för en tid av tio år i sänder.

Med hänsyn till de svårigheter, som kunde möta då det gällde att från början få till stånd en tillfredsställande ortsguppering, intogs i övergångsbestämmelserna till 1937 års lag — förutom föreskrift att den skulle träda i kraft den 1 januari 1938 — det stadgandet, att indelningen i ortsgupper jämlikt 6 § 2 mom. andra stycket, vilken indelning finge verkställas före sistnämnda dag, första gången skulle gälla endast för åren 1938—1940.

Sedan Kungl. Maj:t den 21 maj 1937 meddelat närmare föreskrifter rörande ortsgupperingen, verkställdes sådan av socialstyrelsen. Styrelsens kungörelse angående indelning i ortsgupper av samtliga orter i riket jämlikt lagen om folkpensionering utfärdades den 28 juni 1937 och intogs i Svensk författningssamling (nr 714).

Åt den gällande indelningen i ortsgupper har därefter givits förlängd giltighet, först genom lag den 21 mars 1940 (nr 157) till och med utgången av år 1941 samt senast genom lag den 14 mars 1941 (nr 125) till och med utgången av år 1943. Såsom skäl för förlängningen har anförts, att den av

nu pågående krig föranledda prisutvecklingen medfört sådana förskjutningar i de lokala prisleförhållandena, att det icke syntes lämpligt att på åtskillig tid verkställa någon ny indelning i ortsgrupper.

I förevarande sammanhang må erinras därom, att den i 48 § 1 mom. kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370) föreskrivna, för åren 1935—1939 gällande indelningen för taxering till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt samt kommunal inkomstskatt av samtliga orter i riket med avseende å levnadskostnadernas höjd — den s. k. skattegrupperingen — tidigare givits förlängd giltighet till och med utgången av år 1942. Genom en den 12 februari 1943 dagtecknad proposition, nr 68, har Kungl. Maj:t, då en allmän omgruppering, baserad på ny levnadskostnadsundersökning, icke kunde tänkas genomförd före utgången av år 1944, föreslagit riksdagen medgiva, att gällande skattegruppering skulle, utan hinder av 48 § 1 mom. kommunalskattelagen, erhålla förlängd giltighet till och med utgången av sistnämnda år. I propositionen anmärktes emellertid, att Kungl. Maj:ts befogenhet att verkställa vissa provisoriska jämkningar i dyrortsgrupperingen, varigenom de mest framträdande ojämnheterna i den nuvarande grupperingen skulle kunna avlägsnas, icke påverkades av ett sådant medgivande. Riksdagen har, på förslag av sammansatt stats- och bevillningsutskott (utlåtande nr 1), bifallit propositionen (skrivelse nr 119). Kungl. Maj:t har därefter den 9 april 1943 utfärdat kungörelse (nr 168) angående ytterligare förlängd giltighet av gällande skattegruppering, därvid den förlängda giltigheten dock icke angivits skola gälla längre än till och med utgången av år 1943.

Departements-
chefen.

I likhet med vad som skett beträffande skattegrupperingen synes riksdagens medverkan böra påkallas för att möjliggöra förlängd giltighet av gällande indelning i ortsgrupper jämlikt lagen om folkpensionering. Förlängningen synes nu böra ske till och med utgången av år 1944.

Föredragande departementschefen hemställer härefter, att lagrådets utlåtande över upprättat förslag till *lag angående förlängd giltighet av gällande indelning i ortsgrupper jämlikt lagen den 28 juni 1935 (nr 434) om folkpensionering*, av den lydelse bilaga¹ till detta protokoll utvisar, måtte för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamålet inhämtas genom utdrag av protokollet.

Denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:

Anders Lundstedt.

¹ Denna bilaga, vilken är lika lydande med det vid propositionen fogade lagförslaget, har här uteslutits.

*Utdrag av protokollet, hållet i Kungl. Maj:ts lagråd den
11 maj 1943.*

Närvarande:

justitieråden ALSÉN,
LIND,
regeringsrådet EKLUND,
justitierådet ERICSSON.

Enligt lagrådet den 10 maj 1943 tillhandakommet utdrag av protokoll över socialärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet den 7 maj 1943, hade Kungl. Maj:t förordnat, att lagrådets utlåtande skulle för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamålet inhämtas över upprättat förslag till *lag angående förlängd giltighet av gällande indelning i ortsgupper jämlikt lagen den 28 juni 1935 (nr 434) om folkpensionering.*

Förslaget, som finnes bilagt detta protokoll, föredrogs inför lagrådet av chefen för rättsavdelningen i socialdepartementet hovrättsrådet Sven Björholm.

Lagrådet lämnade förslaget utan erinran.

Ur protokollet:
G. Lindencrona.

---

*Utdrag av protokollet över socialärenden, hållet inför Hans
Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den
14 maj 1943.*

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden WIGFOSS, SKÖLD, ERIKSSON, BERGQUIST, BAGGE, ANDERSSON, ROSANDER, GJÖRES, EWERLÖF.

Efter gemensam beredning inom justitie-, social- och finansdepartementen anmäler t. f. chefen för socialdepartementet, statsrådet Bergquist, lagrådets den 11 maj 1943 avgivna utlåtande över det den 7 i samma månad till lagrådet remitterade förslaget till *lag angående förlängd giltighet av gällande indelning i Ortsgrupper jämlikt lagen den 28 juni 1935 (nr 434) om folkpensionering* samt hemställer, att förslaget, som av lagrådet lämnats utan erinran, måtte, jämlikt § 87 regeringsformen, genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:
Sten-Eric Heinrici.